

Advies herziene aanvraag Podium Mozaïek

Achtergrond

In zijn advies van juni 2016 was de kunstraad positief over het eigen programmaprofiel waarmee Podium Mozaïek (PM) een krachtige positie in Amsterdam-West heeft opgebouwd. Hij was echter van mening dat PM in zijn ambities wel wat hard van stapel leek te lopen en dat de ambities van PM een duidelijke focus ontberen. De aanvraag voor het kunstenplan was gebaseerd op een forse groei van de totale inkomstenstroom. Podium Mozaïek opteerde voor een plek in de landelijke BIS in de functie productiehuis. PM heeft deze plek niet gekregen. De kunstraad heeft mede door de afwijzing van de landelijke BIS-aanvraag van PM zijn twijfels geuit over de haalbaarheid van de plannen en heeft daarom in zijn advies van juni 2016 geadviseerd om aan PM een gewijzigd plan te vragen dat rekening houdt met de hoogte van de toegekende landelijke subsidie. In de herziene aanvraag wordt duidelijk dat de organisatie met een (nagenoeg) zelfde begroting moet werken als in het Kunstenplan 2012-2016. Dit heeft, zoals de AKr reeds opmerkte, consequenties voor de ambities zoals beschreven in de eerste aanvraag. In het onderliggende advies, een aanvulling op het eerdere advies, bespreekt de kunstraad de herziene plannen.

Advies

De kunstraad is onveranderd positief over de programmering van Podium Mozaïek. De instelling neemt onder andere de verantwoordelijkheid op zich een intercultureel podium te zijn. Podium Mozaïek is een inspirerend podium en een creatieve plek voor makers. Het zou het gat, dat ontstaan is door het wegvallen van het MC Theater, nog meer kunnen vullen.

Producerende activiteiten

Podium Mozaïek was voornemens meer programma's, series en voorstellingen zelf te produceren, in samenwerking met de huisgezelschappen en vaste bespelers. De opvallendste producties zouden toeren langs partnerpodia in het land. Deze ambitie heeft PM bij moeten stellen. Er staan geen eigen producties meer in het activiteitenplan en (dus) ook geen tour langs podia. Podium Mozaïek heeft echter nog steeds de ambitie uit te groeien tot een belangrijk productie- en programmahuis. Omdat het voor de producerende functie geen structurele subsidie heeft gekregen, kiest de organisatie in het herziene ondernemingsplan voor een graduele en projectmatige overgang naar producerend theater. De kunstraad heeft begrip voor deze keuze en vindt het goed dat de ambitie blijft staan. De producerende rol is nu veel meer ingebed in het platform dat Podium Mozaïek al was. De kunstraad constateert dat de begeleiding van nieuwe makers grotendeels ondergebracht wordt bij de huisgezelschappen en vaste bespelers van PM. Podium Mozaïek zegt hierbij eerder op te treden als platform voor nieuwe makers dan als producent. De kunstraad verwacht dat PM als platform wel stevig de regie in handen houdt.

Huisdramaturg

De kunstraad juicht toe dat de instelling in zijn herziene plan de passage over de aan te stellen dramaturg heeft aangescherpt en dat de instelling een belangrijke plaats inruimt voor meer regie. De kunstraad is benieuwd naar de benoeming van de huisdramaturg en naar de uitwerking van alle ambities rondom deze functie. Een aanscherping van het artistiek-inhoudelijke beleid is volgens de kunstraad namelijk van grote waarde. De

instelling geeft aan dat de functie van huisdramaturg per 1 september 2017 wordt ingevuld. De kunstraad heeft veel verwachtingen van het samenspel van de dramaturg en de programmaraad.

Educatie

De komende jaren zet PM niet in op een verhoging van het aantal leerlingen, maar wel op een inhoudelijke verbetering van de trajecten. Een betere aansluiting op en samenspraak met het onderwijs is hierbij belangrijk. De kunstraad ziet dit als een goede stap om cultuureducatie een volwaardig onderdeel te laten worden van de organisatie.

Op het gebied van talentontwikkeling is de methodeontwikkeling voor coaching van Nieuwe Makers in samenwerking met Frascati nieuw in het plan. Hierbij gaat speciale aandacht uit naar talent dat zich buiten het kunstvakonderwijs om aandient. De kunstraad vindt dit een positieve ontwikkeling en hoopt dat deze samenwerking leidt tot meer uitwisseling.

Samenwerking

De kunstraad is positief over de intensievere samenwerking met de huisgezelschappen en vaste bespelers. Het valt de kunstraad op dat een aantal 'langdurige samenwerkingspartners' in de herziene aanvraag niet meer genoemd wordt. Het betreft hier alle eerder genoemde internationale samenwerkingspartners¹. De internationale programmering Speak Up! en het netwerk rond Europe Now wordt in de herziene aanvraag niet meer genoemd. De kunstraad onderkent dat internationale programmering soms prijzig is. Wel hoopt hij dat Podium Mozaïek deze contacten warm houdt met het oog op meer toekomstige samenwerking op internationaal gebied – naast de bestaande programmaformats waarin internationaal reizende artiesten en groepen staan.

Overige inkomsten

Vanaf 2019 wordt een substantiële groei in overige inkomsten² verwacht, die de organisatie wil realiseren door een groei van publieksinkomsten, projectgelden en (co)producties. De kunstraad vindt deze groei wat plotseling en optimistisch. De instelling geeft aan deze extra middelen onder meer te besteden aan de (zwaardere) begeleiding van nieuwe makers en de huisdramaturg. De kunstraad vraagt zich hierbij af wat voor consequenties het uitblijven van extra inkomsten heeft voor de huisdramaturg en de begeleiding van nieuwe makers – twee naar mening van de kunstraad op artistiek gebied essentiële onderdelen van het ondernemingsplan.

Theatercafé

Het is goed dat het juridisch geschil rond het theatercafé is opgelost. De kunstraad hoopt dat de instelling zijn negatief eigen vermogen inderdaad, zoals aangegeven, op 1 september 2017 rechtgetrokken heeft.

De kunstraad dringt er op aan om ook in de toekomst de exploitatie van het café gescheiden te houden van artistieke gelden, zoals nu het geval is.

Het theatercafé is geopend op niet-rendabele uren. De samenwerking met ROC-studenten zou een verschil kunnen maken in kosten en rendabiliteit. Anderzijds vraagt een leer-werkbedrijf voor MBO scholieren veel begeleiding en stelt de kunstraad de vraag hoe dit zich verhoudt tot een professionele dienstverlening. De kunstraad is benieuwd of deze formule tot succes gaat leiden.

¹ Arcola Theatre (Londen), Riksteatr (Stokholm), Balhause (Berlijn), Talimhane (Istanbul)

² Van 25.000 in 2017 en 2018 naar 175.000 in 2019 en 2020. In de eerdere aanvraag stond dit bedrag alle jaren op 0.

Conclusie

Podium Mozaïek blijft ambitieus. De kunstraat is benieuwd naar de nieuwe rol die de instelling zichzelf toebedeelt op producerend gebied. De focus op nieuwe makers vindt de kunstraat positief. De kunstraat wenst PM een nog sterkere magneetfunctie toe; een aanzuigende werking van de wijk en de stad, en meer verbinding met andere instellingen. Het verheugt de kunstraat dat PM met het theatercafé een nieuwe weg ingeslagen is.